

*Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas
Pirmininkė*

05.12.2023

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkui
Dragoş PÎSLARU
BRIUSELIS

Tema: Laiško forma išdėstyta nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria sukuriamas Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė (COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. spalio 25 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas apsvarstė šį klausimą 2023 m. gruodžio 4 d. posėdyje ir tame posėdyje priėmė nuomonę laiško forma¹. Komitetas nusprendė paraginti atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo teisėkūros pranešimą įtraukti toliau pateikiamus pasiūlymus.

Pagarbiai

Anna CAVAZZINI
Pirmininkė

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Andrus Ansip (pirmininko pavaduotojas), Maria Grapini (pirmininko pavaduotoja), Maria-Manuel Leitão-Marques (pirmininko pavaduotoja), Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Biljana Borzan, Markus Buchheit, Maria da Graça Carvalho, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Malte Gallée, Sandro Gozi, Eugen Jurzyca, Włodzimierz Karpiński, Morten Løkkegaard, Antonius Manders, Karen Melchior, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Andreas Schwab, Róza Thun und Hohenstein, Kim Van Sparrentak, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann, Marco Zullo, Estrella Durá Ferrandis (pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį), Ska Keller (pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį).

PASIŪLYMAI

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą atsižvelgti į šiuos pasiūlymus:

1. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas (IMCO) palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos, kuria sukuriama Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė, nes tai – ilgai laukta iniciatyva, skirta reaguoti į piliečių su negalia problemas ir jų poreikius visapusiškai laisvai judėti ir naudotis paslaugomis visoje ES. Prieinamumo klausimų svarba Komitetui buvo pabrėžta neseniai paskelbtame pranešime savo iniciatyva dėl centro „AccessibleEU“². Tame pranešime Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas priminė, kad prieinamumas yra būtina sąlyga, kad asmenys su negalia galėtų visapusiškai naudotis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Tai vienas iš bendrųjų Neįgaliųjų teisių konvencijos, kuri yra teisiškai privaloma ES ir jos valstybėms narėms, principų.

2. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas taip pat primena, kad pasiūlymas grindžiamas vidaus rinkos vertybėmis ir principais. Pasiūlymas papildo Direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje³. Todėl šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 53 straipsnio 1 dalis ir 62 straipsnis (dėl paslaugų, kurios vidaus rinkoje paprastai teikiamos už atlygį), nes pasiūlymu kortelių turėtojams bus suteikta teisė tokiais pačiomis sąlygomis kaip ir asmenims su negalia lankomoje valstybėje narėje gaunant paslaugas naudotis tinkamomis, specializuotomis ir lengvatinėmis sąlygomis ar tvarka.

3. Be to, pasiūlymas papildo Europos prieinamumo aktą (Direktyva 2019/882)⁴ ir Interneto svetainių prieinamumo direktyvą (Direktyva (ES) 2016/2102)⁵, kuriais siekiama pašalinti kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkirsti joms kelią. Europos prieinamumo akto, kaip pasiūlymo pagrindo, svarba paašškinta 8 konstatuojamojoje dalyje. Šie teisės aktai yra svarbūs ankstesnės kadencijos Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto laimėjimai, todėl Komitetas norėtų pabrėžti jų nuolatinę svarbą vykstant diskusijoms dėl prieinamumo ir pabrėžti, kad šie esminiai vidaus rinkos laimėjimai sudarė sąlygas priimti pasiūlymą dėl neįgaliojo kortelės.

4. Kalbant apie vidaus rinkos principus, kuriais pagrįstos Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas primena pasiūlymo 22 konstatuojamojoje dalyje išdėstytą Komisijos poziciją, kad Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo abipusis kortelės pripažinimas vykstant į kitą valstybę narę ar joje lankantis, turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ir padėti visiškai užtikrinti, kad asmenys su negalia galėtų naudotis savo teisėmis, kad jiems būtų taikomos specialios sąlygos ir (arba) lengvatinė tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo suteikdami galimybę naudotis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, įskaitant keleivių vežimo paslaugas, veiklą ir priemones, taip pat galimybę lengvai pasistatyti automobilį ir naudotis asmenims su negalia rezervuotomis stovėjimo

² 2022/2013(INI).

³ OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

⁴ Direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, OL L 150, 2019 6 7, p. 70.

⁵ Direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo.

aikštelėmis, nediskriminuojant dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos, vienoda tvarka, kuri numatyta remiantis priimančiosios šalies kompetentingų institucijų išduotais nacionaliniais pažymėjimais, neįgaliojo kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, patvirtinančiais jų negalios statusą.

5. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas taip pat pabrėžia, kad svarbu rasti geriausias informacijos sklaidos asmenims su negalia priemonės, kad vienos valstybės narės lankytojai galėtų lengvai rasti informaciją apie lankomoje valstybėje narėje turimas teises ir pareigas. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina iniciatyvą „AccessibleEU“ ir mano, kad į ją galėtų būti įtraukta naudinga informacija apie Europos neįgaliojo kortelę ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę.

6. Neįgaliojo kortelė bus atspirties taškas didinant informuotumą apie įvairovę ir skatinant asmenų su negalia pripažinimą visuomenėje, kartu stiprinant asmenų su negalia teisę laisvai judėti Europos Sąjungoje. Neįgaliojo kortelė taip pat bus labai naudinga asmenims, turintiems neakivaizdžią negalią, nes šie asmenys dažnai susiduria su papildomomis požiūrio kliūtimis.

7. Ši priemonė užtikrins nediskriminavimą keliaujant po ES šalis ir aiškių principų sukūrimą bei administracinių kliūčių panaikinimą tiek asmenims su negalia, tiek privatiems ir viešiesiems paslaugų, įrenginių ir veiklų operatoriams. Siekiant patobulinti pasiūlymą dėl neįgaliųjų automobilių statymo kortelės ir nustatyti konkrečius asmenims su negalia skirtus patobulinimus, turėtų būti sukurta nauja duomenų bazė, pagal kurią asmenys su negalia būtų informuojami apie įvairias teises ir taisykles, susijusias su neįgaliųjų automobilių statymo vietomis įvairiose valstybėse narėse ir jų regionuose, miestuose ir savivaldybėse.

8. Visam laikui persikeldami į kitą valstybę narę dirbti ar studijuoti asmenys su negalia vis dar susiduria su didelėmis laisvo judėjimo kliūtimis. Todėl siūloma 2 straipsnio 2 dalį papildyti išimtimi, kad, kai asmuo persikelia į užsienį dirbti ar studijuoti ir kol vyksta pakartotinio vertinimo procedūra siekiant, kad naujoji valstybė narė pripažintų šio asmens negalią, pereinamuoju laikotarpiu būtų galima laikinai pripažinti asmens negalios statusą. Ši išimtis taip pat turėtų būti taikoma ES judumo programų, pavyzdžiui, „Erasmus+“, dalyviams.

9. Mano, kad, siekiant užtikrinti laisvą darbuotojų su negalia judėjimą ir skatinti asmenų su negalia įtrauktį į darbo rinką, Europos neįgaliojo kortelė taip pat turėtų būti išduodama tiems asmenims su negalia, kurie vyksta į kitas valstybes nares su darbu susijusiais tikslais.

10. Pagal Komisijos pasiūlymą abipusis pripažinimas yra pagrindinis mechanizmas, kuriuo naudojantis siekiama pasiūlymo tikslų, kad kortelės turėtojui nereikėtų imtis jokių papildomų veiksmų. Vidaus rinkos ir vartotojų komitetas visiškai remia šias priemones, kuriomis stiprinamos asmenų su negalia teisės, skatinamas jų nepriklausomumas ir visapusiškas dalyvavimas visuomenės gyvenime. Tai paprastas būdas pasiekti šiuos tikslus ir visiškai atitinka vidaus rinkos teisės aktuose įtvirtintą požiūrį.

11. Be to, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina Komisijos poziciją, kad, siekiant sustiprinti asmenų su negalia naudotis teise laisvai judėti, tokių teisių suteikimas asmenims su negalia turėtų stiprinti nacionaliniu lygmeniu teikiamą apsaugą, o ne ją menkinti. Tad Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina Komisijos poziciją, kad, kaip numatyta 2 straipsnyje ir 30 konstatuojamoje dalyje, pasiūlymas nedaro poveikio valstybės narės kompetencijai įvertinti ir pripažinti negalios statusą ir sukurti specialias sąlygas, pvz., suteikti nemokamą prieigą, nustatyti mažesnius tarifus ar lengvatinę

tvarką asmenims su negalia ir (arba) juos lydintiems (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us). Pasiūlymas yra minimalaus suderinimo iniciatyva, nes juo neužkertamas kelias valstybėms narėms dar kitu būdu suteikti pripažinimą asmenims su negalia. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina šį metodą. Tačiau jis pabrėžia, kad neturėtų būti remiamasi minimalaus suderinimo metodu siekiant išvengti platesnio užmojo nuostatų, be to, ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti šiame sektoriuje, kad visiems negalią turintiems Europos piliečiams būtų suteikta aukšto lygmens integracija ir apsauga.

12. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina tai, kad Komisija pritaria mišriam neįgaliojo kortelės ir Europos automobilių statymo kortelės formatui. Komitetas palankiai vertina skaitmeninį aspektą, kuris visiškai atitinka šiuolaikinį požiūrį, kurio laikomasi kituose vidaus rinkos teisės aktuose, pavyzdžiui, Interneto prieinamumo direktyvoje. Tačiau, kaip ir kitose srityse, svarbu užtikrinti, kad neįgaliojo kortelė ir Europos automobilių statymo kortelė būtų visapusiškai ir lengvai prieinamos ir suprantamos visiems naudotojams, įskaitant tuos, kurie nėra susipažinę su skaitmeninėmis technologijomis ir kuriems tokios technologijos kelia sunkumų, kad jas iš karto galėtų suprasti ne tik asmenys su negalia, bet ir asmenys, kurie jiems padeda arba kurių prašoma jiems padėti. Neįgaliojo kortelėje turėtų būti aiškiai nurodyta bent jau tai, kokios rūšies pagalbos asmeniui reikia, o geriausiu atveju – kokia yra asmens negalia. Todėl kortelėje turėtų būti pateikta aiški informacija, įskaitant piktogramas, rodančias, kokios rūšies pagalba yra reikalinga.

13. Tad Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas palankiai vertina aiškia Komisijos poziciją, kad taip pat turėtų būti galima naudotis fizine kortele su skaitmeniniais elementais, kuriuos būtų galima nuskaityti elektroninėmis priemonėmis, ir, kaip nurodyta 6 straipsnio 5 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 26 konstatuojamojoje dalyje, kad naudotojui visada turėtų būti suteikta galimybė pasirinkti fizinę ar skaitmeninę kortelę arba abi šias korteles. Tačiau svarbu pabrėžti, kad, nors Brailio raštu rašoma ant Europos neįgaliojo kortelės, ant Europos automobilių statymo kortelės juo nerašoma. Turėtų būti užtikrintos visos galimybės gauti fizinę Europos automobilių statymo kortelę įskaitant informacijos pateikimą Brailio raštu ant pačios kortelės. Europos automobilių statymo kortelės informacija turėtų būti pateikta Brailio raštu, naudojant Marburgo kodo matmenis, kad naudotojai galėtų lengviau atpažinti kortelę.

14. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad Europos neįgaliojo kortelė ir Europos automobilių statymo kortelė būtų veiksmingos, vykdant tinkamą komunikacijos kampaniją ir įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas, įskaitant policijos tarnybas.

15. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas užtikrina valstybių narių prerogatyvas suteikti asmenims su negalia nacionalines neįgaliojo korteles, bet ir ragina Komisiją apsvaistyti galimybę ateityje sujungti nacionalines ir Europos neįgaliojo korteles.

16. Be to, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas pripažįsta plačius Komisijai suteiktus įgaliojimus pakeisti standartizuotą kortelės formatą ir mano, kad dėl tokių pakeitimų naudotojai ir už kortelės išdavimą atsakingos institucijos neturėtų jos klaidingai interpretuoti, nes tai trukdytų siekti direktyvos tikslų.

17. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas siūlo į nuostatą dėl ataskaitų teikimo ir peržiūros šalia vien į rezultatus orientuotų rodiklių, pavyzdžiui, direktyvą į nacionalinę teisę

perkėlusią valstybių narių skaičiaus, Europos neįgaliojo kortelių skaičiaus ir valstybių narių išduotų Europos automobilių statymo kortelių skaičiaus įtraukti nebaigtinį konkrečių veiklos rezultatų rodiklių sąrašą, visų pirma įtraukti poveikio ir rezultatų rodiklius, įskaitant poveikį transporto sektoriui, valdžios institucijoms, institucijoms ir viešiesiems biudžetams ir pasiskirstomąjį poveikį valstybėse narėse. Taip pat būtų naudinga pateikti informacijos apie direktyvos kiekybines sąnaudas ir naudą. Šiais papildymais siekiama geriau įvertinti direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę ir taikymą ir taip prisidėti prie patikimesnio ir labiau informacija pagrįsto sprendimų priėmimo proceso.

**PRIEDAS SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJA GAVO INFORMACIJOS**

Pirmininkė, kaip nuomonės referentė, prisiimdama visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.